

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VÉGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt. 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr. — Előfizetési pénzek és reklama-
tívek a kiadóhivatalhoz intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábol petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilt-tér petitsora 25 kr.

A gyermek ruházata.

(„O. Z.“) A csecsemő ruházatát illetőleg két mód versenyez a győzelemért; az ugynevezett angol és német. — Az angolok a csecsemőre első naptól fogva hosszú ruháskát öltenek, végtagjait szabadon hagyva; nálunk ellenben a gyermeket bepolyázzák, mi által szabad mozgása gátolva van.

Kresz Géza főorvos „Utasítás a gyermekek táplálása, ápolása és fölnevelésére“ című könyvecskéjében így nyilatkozik: „A gyermek ruházatának egyszerűnek és könnyen változtathatónak kell lenni; mindamellett hogy melegen tartsa, végtagjainak szabad mozgást engedjen, miért is a bepolyázás elvetendő.

Hosszu, széles ing, mely csak a nyakán van lazán megkötve, hátul nyitva van, rá egy kis rékli. A polyázó vánkossa egy darab kantsuk-vászon, arra egy flanér, legfelül egy háromszögre hajtott puha vászon pelenka adandó; erre a gyermeket rá kell fektetni, a pelenka egyik végét a lábák között hasára felhuzni, a másik két végét és a flanér két végét rá kell tekerni. — A vánkost nem szabad nagyon szorosan bekötöni. Újabb időben ez utóbbit egészen mellőzni kezdik; azonban a régi tapasztalat annak megtartása mellett szól az első négy hónapra.

Legjobb, ha a gyermek feje fődetlen marad; a főkötők ugyan csinosak, de fölöslegesek, amennyiben a csecsemő fejét elkenyvezetjük. — A gyermek öltözete, mielőtt ülni tud, megváltozandó: Ilyenkor pamut harisnyát, kötött cipőt és felöltőt, e fölé pedig hosszú ruháskát kell adni.

Ha járni kezd, további változások szükségesek; erősebb cipőt, kevésbé hosszú ruháskát. — A ruhák a gyermeket melegen tartják, a nélkül, hogy testétől a levegőt visszatartanák, azért tehát a testhez simuljanak, könnyűk és magis melegek legyenek.

Jó pamut vagy flanér legjobban felel meg e kívánalmaknak. Tüvel soha sem szabad a ruhát összetűzni, hanem kizárólag biztonsági tűt használjunk. — Jó, puha gyapjuszövet-öltöny még korosabb gyermekeknek is legajánlatosabb.

Nem elegendő ajánlható a szülőknek, hogy a gyermekekre szűk ruhát, mely sok bajnak okozója lehet, ne adjanak. Valamint a rövid harisnya a lábujjakat puháságuk daczára elgörbitik, így a szűk derék a mell elnyomorítását, a hátgerincez elgörbülését eszközölheti.

Különösen figyeljünk arra, hogy a vállak szabad mozgása ne gátoltsék, az öltözék a nyaknál szoros ne legyen. Egy szűk íng-galler már sok esetben hosszadalmas szembajnak volt oka. — Nagy figyelmet érdemelnek a cipők is, melyek gyakran a helyett, hogy

Detecsi oblejk.

Na detecsi oblejk gledanes sze dvoja forma beta za obládnost; po imena angluska i nemska. — Angluske na czezájje dejte od prvoga dneva mao dugi gvantez oblescejo, szkrádnje kotrige nyemi na szlobodno gibanye nihávisi; priusz na dejte notri povijajo, pokom sze nyemi nyegovo szlobodno gibanye zasztávi.

Kresz Géza, glavnoga várasa vrasitel, vu „Opoticanye za deczi kerményé deorbo i gorábranenýé“ imenitváni knigaj etak právi:

„Detecsi oblejk pronszti i nalechi predejavousi more biti; i esi gli topo tádi more derzsati, nyegovim szkrádným kotrigam szlobodno gibanye more dopúsztti, zakoj deteta povijanye tá moremo zavrszti.

Duga, súrka szkracizka, stera je szamo na sinyeki presztrano vkúpvézana, odzajja je odprejta, na tou eden máli nastrikanu reklin. Vu te povijani vankis edon falat gumiszkozga plátua, na tou flaner, néj odzgoraj edna na tri kúklé vugyena z-mehkoga plátua bodouca plátuica pride; — na eto dejte gori poloziszi, plenicze eden konecz skouz med monge na cservon potogúti, oriva dvá konceza i tádi flanera dvá konceza nanyé terbej potiti. Vankisa meszmejno prevez teszno vkúpvézati. — V-zásnyem czájtí tou zse szploj tá nihávo; ali dávno previdejnye tou zadrzsati veli na te prve stiri mejszece.“

Nájbogse je, esi detecsa gláva odkrita osztáne, te hoube szo isztina leppe, ali nepotrejbne, ár deteta glavou za háklavo vsinjíjo. Detecsi oblejk, veszasi kak szedeti zná, sze premeniti more. Etaksega czajta pamucsne strumfle, nastrikanne pucsneke, gornýj oblejk, ober toga pa dugi gvantez trbej dati na nyé.

Csi hoditi zacse, pa je odmenyávanye potrebnó; — mocsejse pucsuke i pomenye dugsi gvant. Gvant dejte more v-toplouci dráto, ali brezi toga, ka bi nyemi od teja líft nazáj zasztáváo, záto nyemi na tejo more prilicszi, lehki i dönok topej biti.

Dober pamut ali flaner je náprilicszejsi za eto zselejnye. — Z-iglov je nigdir nej szlobodno gvant vkúp pribodnoti, nego vszidár gvúsnoztí gombosuzco nájzajmo. Dober, mehki vmatni gvant je esze sztarejoj deczi tidi nájbloe preporicsáni. — Nemrezo zadoszta preporicsati rodilcom, ka naj na deczo teszen gvant, steri doszta betegouv zrokúje, nedávajo. Kak krátke strumfle na nogáj prszte — esi szo gli mehki — na szlouko zavúgnejo, tak teszen oplécsnyek prszí szkvariti i hrbet za píklavoga napravítí zná. Nájnre pa pazmo na tou, ka sze plécsa naj szlobodno gibati znajo, oblejk pri sinyeki naj teszen nede. Eden vovszki szkracizni goler je zse dosztkrát vu ocsáj dágomi betegí bio zrok.

TÁRCZA.

Népipari szobaberendezések az orsz. kiállításon.

Kalotaszegi szoba.

Kolozsmegyének délnyugati részében valami 70—80 falu alkotja Kalotaszeg; ebből néhány község tiszta magyar, a nagyobb rész azonban magyar és oláh vegyesen. De az együttes német olaszította őket össze, soha össze nem házasodnak, egymás mulatságair: részt nem vesznek, de azért épen nem gyűlölik egymást, sőt jó egyetértésben élnek. A kiállított kalotaszegi szobának hat eltnagyságu alakja a népelethől azt a jelenetet ábrázolja, midőn egy család néhány tagja lakodalmuba indul és épen várakozik a „behívó vőfélyre“. A vőfély is lép s mondja a meghívót: ekkor a fehérfátokuldes menyecske fejére teszi a „lakodalmi kosarat“, a középü álló karos férfi is kényszer van az indulásra. A kalotaszegi asszony rendkívül ügyes és szorgalmas a kézi munkában; elkezdve a fehérgyöngyös pártól és aranyos ritkítja pártját; — fehérfés és szines himzés pedig valóságos mestermű; tulipános láda, „szaszek“ — úmvo van a himzett gyönyörű felhémével. Osi szép viseletüket, ősi szokásait hiven őrzik. A férfiak földmíveléssel, fa- és juhkereskedéssel foglalkoznak. Telkeiken minden építkezést maguk végeznek s a faragáshoz nagy kedvet mutatnak. Az általuk nagy becsben tartott győri elnyitől (a régi magyar cserép e remekétől) legnehezebben válik meg a kalotaszegi ember, ezt még a szegénye sem igen akarja eladni. A kalotaszegi szobában levő csoportozat bábút Schönhut Vilmos, az összes fabutorokat pedig Bányai Albert asztalos M.-Gy.-Monoston. A fa- és mázalkélti cserépedények mind kalotaszegi készítmények, valamint a zöld kályha is és minden himzés- szövesemé.

Székely szoba.

A székely ember, habár az ország keleti határán többnyire silány termő földjein és sziklás hegyei közt igen nehéz viszonyok közt él, mégis lakására

Hizsne oprave obertni ljúdszta na orszáceskom vöposztávlenýi.

Kalotaszegova szoba.

Na jüžno-zahodnoj sztráni Kolozsvármegyóva tak 70—80 vesznizec dene vó Kalotaszeg; z-té nikello veszih je esiszto vögrszkih, te véksi táo je pa vögrszko-valahov. De nyihovo vkúpviszvenye je nyé nej esese vkúpvézalo, nigdir sze vkúp ne zsenjo, na ednom drúgom razveszélíjo tou neumajo, dönok záto szo ne odúrijávajo, uzgo vu dobrom vjednjaníj vkúp zsvjejo. Naturne velikozí 6 keipov z-zsvénya ljúdszta, prikázsejio ovo priliko, gda edne familie nikello kotrig rávnoú ide i esaka na „zavjoeszoga drúzsábanya.“ — Drúzsábany notri sztopni i právi povzánye; te na z-belim slajerom pokrito nevesto dene gosztíványe kosarozce, na szredi sztojejsi zvács je tádi krédi na idénye. Kalotaszegova zsenzeka je jáko prilicsna i szkrbliva vu roko-mestrih. Od beloga deszdúsznatoza propletká vlásé, i od zlotága poezúja vszaksi falat gvanta szí száma dela. Niti „kodravo“ plátuo nema pára. Belo i fárbno vezilo je pa isztinszko mestra-dela, tulpszinszka lada je púna z-vezilium leipim belim gvantam. Indaszno leipo szvopo osnyo i indasznye nivade vóru dén denésnyí oblerzsávajo. Moski z-poldelisztvom, i indasznye vvez-odíjje sze lodíjo. Na zemljicsi vszako zidanye szami oprávíjo i k-rezbi velko volo májo. Od gürszke pozode, stero za jáko velko derzsjo, Kalotaszegov eslovik jáko szmetno szlobod veme, — to niti szrmák mesze odati. Vu kalotaszegoví libzi bodose eslovcske podobe je Schönhut Vilmos, pohis je pa Bányai Albert sztolár vkúp posztavto. Lesena i cserépa poszoda je od kalotaszekov naprávlena, kakti i zelina pécs i vsza vezila.

Székelyov szoba.

Székely eslovik. esi glih na izhodnom sztráni országa, na jáko boznoj zemli, zvéksa tala med pocsinszki bregáni, prebiva, dönok na szvójo hrambo, na sztalicsse velko szkrb máj. Vu szvójom logi rázteszi i v-zimí vszecsáni borav lesz leipo ztese, vözrezse i z-zsvnyega z-pomocsvoj szvoszdov, kumov i rodíne, na kamenszkom fundamenti szam gori posztáví. Székely prszto, ali dönok poleg styla zida. Czejlo hrambo okólig veme lepo vó-

a láb védelmére szolgálának, azt nem kis mérvben sanyargatják és nyomorítják; mert a szőlők több hitelt adnak a cipésznek, mint a gyermeknek, mikor a csizmaszoritás fölött panaszkodik. Rövid lábbeli sok fájdalom és tartós lábántalnak forrása. — Alkalmos cipő- vagy csizmánál a nagy lábujj természetes fekvését megtartja, azaz a belső lábcséllt egyenes vonalban marad, ha pedig — mint ez gyakran megtörténik — kifelé nyomatik, úgy a többi ujjak egymásra fekszenek és ez kezdete a láb-elnyomórításnak.

Azon embereknek, kik soha sem hordanak lábbelít, sem tyuk-szeműk, sem benőtt körmök nincsenek; tehát ezen bajok nemzöke csak az az alkalmatlan lábbeli.

— Az összes lábujjakkal a lábbeliben kényelmesen egymás mellett kell feküdniök, úgy hogy a gyermek azokat egyenként mozgathassa. Széles talp és széles, de alacsony sark a kényelmes járásra okvetlen szükséges.

Egészben véve még korosabb gyermekeknek is alkalmasabb és illőbb a fűző-cipő, mint csizma vagy gummi-száras cipő.

Gazdasági figyelmeztető az évnek minden hónapjára

vagis: mi mindénre kell a gazdának egy-éves lefolyása alatt gondolni, ha azt elhojtja, hogy minden dolga rendben legyen.

Novemberben.

A kieséjelt gabonát nyelvényezni kell minél előbb és hazulról eladni, mert sokkal előnyösebbnek bizonyult a bizonytalanságra való tartogatásnál. Az eladásra számtal készleteket jól ártóvala tartanak készen, mert így biztosabban s jobb áron vendik meg. A folyó árakról azonban, ha az eladásnál eselődni nem akar, minden gazdának folyvást biztos tudomásának kell lenni.

Télre való tázfárol s a gazdaságba szükséges szerszámfárol most kell gondoskodni.

A szivattyus-kutakat be kell szalmával kötni.

A mint a szorgosabb mezei munkák bevégződtek, az igaz-lovaknak a nehéz munkaidőben felszaporított zab-adagjából egy részt le lehet vonni. A vemhes kanczák ellenben tovább is a felszaporított zabadagot kapják.

A járnos ökrök takarmányát is szűkebbre lehet venni, mivelh a nehezebb munkák megszüntek. S miután a száraz takarmányozás most már általában kezdetét vette, szigorúan ellenőrizni kell, hogy a minden egyes állat részére kiszabott takarmány a kellő időben s a meghatározott mennyiségben szolgáltatassék ki.

A szénakat ki kell tisztítani, hogy a viznek szabad folyása legyen, s a vízmosásokot süvénykékkel kell ellátni, a szakadások meggátálása végett.

Hol kövesek a szántóföldek, ezek összegyűjtésének is most van az ideje.

A tavaszink alá a tarlóőrészt, míg csak egy talpaltnyi van, folytatni kell, sőt a ki terhelt, ilyenkor már második szántást végezzen a tavaszink alá, hasznát minden gazda maga legjobban fogja tapasztalni.

A nedves réteken árkolásokat lehet tétetni.

A rétöntözés folytattatik.

MARTYÁNCZI.

Helyi és vidéki hírek.

— **A kiállítás bezárása.** Az országos kiállítás bezáró ünnepélye f. évi november hó 4-én délután 11 órára van tervezve. A kiállítás területe ez ideig marad nyitva a közönség előtt. Azt jelentik Bécshől, hogy a bezáró ünnepre a király nem jöhet Budapestre.

— **Ünnepély.** Klár Zsigmond és Ranez János zalaivánczi lakosokat múlt hó 20-án este 10 óra tájban Ganicsa községből hazament Tivadar József, Masanecz József, Berendáns Iván és Krizsiancs Mihály ganicsai lakosok a község közlőében megtámadták, de Ranez magát támadói kezéből kiszabadítván, futni kezdett, mire a ganicsaiak hat lövést pisztolyal utáná löttek, de szerencsére menekült a lövés elől, erre aztán Klár Zsigát is eleresztették.

nagy gondot fordít. Az erdeiben termő s télen vágott fenyőfát szélese kifarraga s abból házat kőlapra, szomszédai, komái és rokoniak segítségével (kolaka) sajátkezeléssel felépíti. A székely bár egyszerűen, de stilszerűen épít. Az egész házat faragványos tornácz veszi körül; belső beosztása is elég kényelmes. Kivülről a házba többnyire: csak egy bejáró van; a tornáczból nyílik az ajtó egy előszobába, honnan jobbra van a konyha, balra pedig a tiszta szoba; a tiszta szoba mellett van a kamara. Vannak ugynevezett szeszesházak is, melyeknél az első szoba helyett a ház felele alatt van egy tágasabb egyföldi ajtó nyílik a konyhába, másfelől a tiszta szobába. Egy ilyen közepes méretű székely gazdának tiszta szobáját mutatja kiesinyítve a háziaparcnak székely szobája. Az ily tiszta szobának nagysága mintegy 36 négyzetméter. E szobában tartja a székely asszony minden értékeiből holmiját. Elmaradhatatlan innen a tulipános burtozat. Ez rendszeren áll: 2 ágy, szesztal, 2 kanapé, 1 fókás láda, 1 kendőszeg, 1 fogas, 1 mennyasszonyi láda, 1 ka os pad, 6 szék, 1 ajtó s tálas, sőtartó, kalantartó, óra, tűkőr és képek. A kiállítási székely szobából helyszíne miatt hiányzik 1 kanapé, 1 karospad és egy ágy. Mindenütt gerendáig elő vetett ágy s ennek végében egy hálóágy. A kendőszegen függnek a szőtes rokolyák; egy nőnek 10—12 rend ilyen rokolyája van. A székely nő minden vidéken a kender, és gyapjuszövés iparát folytatják. Szővőszékük (osztóváta) egészen primitív, mégis sokszor igen jó és szép szöveteket produkálnak.

Bolgár szoba.

(Strasser Albert temesvári kereskedelmi és iparkamarai titkár által berendezve.) Ezen szobában a Temes megye Vinga városában szokásos házberendezési tárgyak láthatók. — A két bálabak egy bolgár házaspár mutatásvására naponta a templomból jövet, midőn a férj mint családapa, a családanyának szentelt bérket nyújt át, melyet egész éven át különös ájtatossággal a házban és pedig legelőbnyire egy szent kép mögött szoktak megőrizni. Mindeket alak a vingai bolgár nép fölőzékét viseli. A bolgár házi ipar termékei közül láthatók itt különféle ruházati tárgyak, mint főkötők és cipők, női szoknyához való gyapjuszövetek, továbbá vásznak, törökfűzők, tarka ingujcs-gélek, ciparjából szőtt szőnyegek, asztal- és ágytakarók, mely háziipari készítmények kizárólag nek által aillatának elő s az utóbbi időben úgy bel- mint külföldön élők keresletnek örvendenek, miután ezen eredet és stílusú szövetek, jeseles a szőnyegek előlők termekben díszítésre használtatnak. Ezen kiállításban részt vevő Vinga rendezett tanácsú város, továbbá Kosziben Lipót községi tanító és neje, Szmokov Józsefné, Dupeza Dömén és még többen Vingtól. Vinga város 4796 lelket számlál, ezek között 3452 bolgár van, kik legnagyobb részben mező- és kert gazdászattal, részben pedig különféle iparágakkal is foglalkoznak.

Velke pazivoszti je vrejduo obitel tūdi, stera dosztrakrāt meszto toga, ka bi nogē brānīla, je prevecs mantrā i sztiszkāva; ar roditelje bole vōrjejo sūjszteri, kak deteti, gda sze nyim eto touzsi, ka je tescsi. Krātka obitel je vnojoj i dugo trpēcjoz boleznī vretina.

Pri prilicsni puncskuj ali csizmaj na nougi pālec szvoje narturo lezānyje obderzsi, tou je z-nouge krājnikom v-ednākjoj linij ostzānje, csi pa, kak pa, tak tou dosztrakrāt zgodi, sze vu enkra j tiszka, tak ovi prszti eden na drūgoga lēzjejo i tou je zacšētek noug-mantrānya.

Tiszti lādje, ki nigdār nenoszjo obitelī, nemajo zšūlov (tak zvāni kŭrecszni) i nōtri v-meszuo zājedeni nojētov; tak je tē nevoul rojēcsi zronk szamo li neprilicsna obitel.

Vszī prszti na nogāj v-obitelī komout eden kre drūgoga morejo lezszti, tak ka je dejte vszakszge poszebi gibati zūā. Sārki poplat, i sārka ali niszka pēta je za lehko-holbo gvūsna potrebna.

Povszemszgea szo eszce za starezjo deczo tūdi prilicsnejsje i bole sikajoucsē tākse puncsuke, sztere zapletati terbej, kak csizme ali z-gumia naprāveni szār puncsuke.

Vértov opominanye na vszaki meszecz ednoga leta

ali: na kōj vsze more vrt va tescjaj ednoga leta niszliti, csi to cesē, ka bode pri nygoum vrszteri vsze vrdi.

Vu Novembri.

Na odajo odlozsemo szilje kak najhitreje adati terbej pri domi, ar je eto za bolse szpozna, liki dugo na nevūsno ezjejo csakati. — Ka je na odajo odlozsemo, tiszto more szplōj esizjo szpravleno bitī, ar sze etak lezsejo im tūdi bolse odā. Ali ezjejo more vszaki vrt — csi sze: eszce pri odaji zsuriti, zse napreje popuoma vōvediti.

Za ziszka derva sze zjad potrebjno poszkerbeti, telikājsje i za drūgi lezsz, steri je pri vrszteri za vszakojaesko skēr potrejbem.

Szī ūdenze na ventil ali na mēj je dobro zse tē meszecz szlāvom odeti. Kak sze to szilnejsje polszko d-olo opravi zse kōnyszkoj mārī, ta vu velkom deli gopordijnyena osvza porozia zjad zse lehko pomēnsa. Ali te breje kobile i zjad morejo szvoje rēduo porozio dobiti.

Prszni jūncsi zse zjad zse telikājsje na mēuse polāgānye lehko dencjo, ar zse vevs tak teszoga dela neoprāvijo. Imo ma de meszecz zse pupre na szūho polāgānye prikedimo, je jākō potrebjno paziti, naj vszako gvodo szvoje porozio vu na tou odlozsemo vrjemeni popuoma vōdōbi.

Grabe imo kanālsje v-réd terbej zvti, naj vōda porōdima dotēses im vdrānye vōdē moremo z-grājkov gorzsztvāiti.

Gāde sze na nyvaj kamēnye nahājsje, zse z daj brezi kvāra lehko vķūper pobērō im dolnozsi.

Pod jarino vszaki falčesiesok zemlē terbej gopporpavitī, eszce csi je gvogese, naj nezamūditi vrt pod jarino zjad zse obracati, ar keliko haszka pri vrszteri szzoga szhāja, to bode vszaki vrt lihito szām naj bole szpamētlvō.

Mokri, beresni trāvniceje zse zjad lehko szancni poprāvijo.

Polejvānye trāvnikov zgvōjnszicov zse nesznī pretergnōti.

MARTYÁNCZI.

Domācsi i zvūnszki glāszī.

— **Orszakszi kiállítás** de letosz novembra 4-ga zaprejtī, do toga dneva eszce zse lejko poglōde. Ta — kak glāsz ide — na konecz szvetlōga krālā nede v-Budapest dōti.

— **Od szomszedszova.** Klār Zsigmond i Ranez Jānos o Zala-Ivāncze szta oktober 20-ga dnēva vevsz f-z-ganicsne domou sūa, zvūm vcszi je nyih Tivadar Jōzsef, Matanecz Jōzsef, B-berendāns Ivān i Krizsiancs Mihāly z-ganicsnyje na poti gōr prijō. Ranez je vōczuko i odbezso, tolvāje szo za

zrēzāni tmācz. Odnozta je dobro i prilicsne razdeljōna. Odzvūna vu hizso szo szamo edne dveri; z-trānczje sze odpārojō dveri v-preklet, odtēcz na deszno je kŭhnya, na levo pa esizszta szoba; polg esizszte szobe je kāmra. Szvoje tak zvānje „dŭševne hizse“ tūdi, pri stērh na meszto preklōta pod sztrēhov je edno sīrse meszto zedzskano i zalatano, z-steroga sze dveri odpārojō vu kŭhnyo, z-drūgoga meszta pa v-to esizszto szoba.

Edno tākso esizszto szoba dobro-sztojēcsega szekelya nam naprejoszstvāva szekelyszka szoba vu hizsi m-strih dverov.

Takse esizszte szobe velkozsi je 36[1] kvadrōt. Vu tou hizsi drzsi szēk-lyszka zszena vsze szvoje vōlke vrendozst. Ne vōsztanō je tulpiuo pohiszto. To je redno: 2 poszt-lī, sztol, 2 kanāpēja, lada, 1 ezvek za brszace, grablice, nevstana lada, sztolica, 6 sztoeczov, szklesznyek, szolenka, szlisznyek, vōra, gvledulo i keipi. Z-szēkelyszke hizse pri vōpstāvtlōnyēj, — za vōlo mōlaga meszta — edn kanāpē fal, edn velka sztolica i edn poszt-ela. Vsze povszēdigo do tramov posztelena poszt-ela i na koncezi tē — poszt-ela za szpānyē.

Na klini, za brszace, vszijoje sztkēnje jankje; edn zszena mī 10 do 12 rēdov jank. Szēkelyszke zszenszke na vszājōj krajniji konopel i vne-ktānyā mestriō ponāvijo. Tkānyā-sztolecze je jākō prszti, dōnok na nyem dosztrakrāt dobro i leipo szkōnyō naprāvijo.

Bolgārszka szoba.

(To je Strasser Albert temesvárszko ga trstva i mestrie-kamerszki sekretār vķūposztvō.) V-toj szobi sze dá vidiō imo pohiszto, stero sze nājde vu Temesvármegyōva Vinga vārsāsi. Tōvi dvej bābe obrāzite edn bolgārszki hizsi-pār na vūzen, gda z-ezērkvi ide ta, i gda mos kak familie-oesa familie materi ponūdi to blagoszloveno ibovino, stero ezjejo leto z-poszebvno pobozsznojov i nāimre za kākšim szvētīm kepom obdrzjoje. Obj podobi nam kāzsejo oblesv vingaizszko ga bolgāra. Z-bolgārszki domācsi oprāvenicz sze tū dá vidiōti z-vēkszega tāla vno gvōfōle gvant, kakti: pocēzi i puncsule, vūnszko-szŭknyje, stero sze nēzje za szenszkiuo jankō; nadale: plātua, brszace, na robacsi brnāszti golerje, z-szŭknyā szetkāni tepichī, sztolov- i poszt-elakrila, stera dvgovānyā zszenszke rēdjo i v-zdānyem vrjemeni kak domā, tak i odzvūna sze jākō isezsejo, ar sze i nāimre tepichī, steri szo lēpo i pog-lev styla szetkāni, vu velki meszraj, na olepsnyā szobiez nēzjō. V-to m vōpstāvtlōnyēj mājō tōn Vinga vārsāsa poglāvānje, nadale Kosziben Lipōt vuc-itelē i zszena, Szmokov Josephina, Dupeza Dōmēczā i t. v. Vinga vārsā 4796 dŭš mī, mōd t-ŭnī je 3452 bolgārov, kik zvékszega tāla ogrād- i polo-vrēsztvom i z-drūgimi mestriāni sze obrājo.

— **Biztonsági koporsó.** Ezt a különös elnevezést adták egy új szerkezeti koporsónak, amelynek az a célja, hogy az áthalot, ha felébred a koporsóban, meg ne fuljon és magáról jelt adhasson. Schilling M. stuttgarti mechanikus találta fel. A feltaláló kísérleteket tett a koporsóval: tizenegyszer temettette el magát a földre, a koporsóra 4—5 méter vastagságú földréteget raktak, a koporsóra zárva néhány órát töltött Schilling a föld alatt és midőn adott jelle a föld színére hozták, semmi baja nem volt. A feltaláló Budapesten is kísérleteket fog tenni a koporsóval és mutatónyai érdekességeit emelni fogja az a körülmény, hogy a kísérletezési objektum, mely a koporsóban eltemették, — mint hírlék — egy feltűnő szépségű hölgy: Palermo Lilly kasszonya lesz.

— **A Rába szabályozása.** A Rába és mellékfolyóinak szabályozása, valamint Győr város és Győr-Sziget árvédelmi biztosítása végett versenyfőválasztás hirdették a közönségnek munkákra. A vállalatot illető utmutatások megtekinthetők a Rába-szabályozási kormánybiztosság műszaki osztályánál (Győrött, karmelita tér).

— **Örült gyermekgyilkos.** Lotharingában, Rümmlingerben iszonyu eset történt. Heister János földmives neje vasárnap reggel a templomba ment. Ez alatt férje, egy 47 éves ember, felvitt egy kést és egy kalapácsot s gyermekei ágyához ment. A gyermekek megőrülve kértek atyjuktól irgalmat, de ez megragadta őket s elvágta a nyakukat. Harmadik gyermeke, egy nagyobb fiúcska is erre a sorsra jutott volna, ha ki nem kapja magát dühfűgő atya körmei közül. Akkor az apa gyermekei ágyába feküdt, s elvágta a saját torkát is. A két lányka és a gyilkos apa meghaltak. Örültségi rohamában követte el a vérlázító tettet.

— **A magyarság statisztikája.** Dr. Török Aurel anthropologusnak összehajlítása szerint 100 lakos közül Vas megyében 49 magyar, 35 német, 6 horvát és 10 más nemzetiségű van. — A szomszéd megyékben és pedig Sopron megyében 100 lakos közül 48 magyar, 40 német, 12 horvát, — Zalamegyében 73 magyar, 20 horvát és 7 másféle nemzetiségű fordul elő, míg Veszprémmegyében 100-ra 83 magyar, 10 német, 7 tót esik.

— **Uj petroleum-források.** Erdély határán Zsibón, Szilágy megyében lovag Stavenov Herman állandag gazdag petroleum forrásokot fedezett föl. A munkálatokat a feltaláló fivere Stevanov Henrik lovag és Puskás, a telefon hálózat igazgatója felügyelte alatt vezetik. A működésben levő 5 furogép feladata a két-háromszáz méter mélységből a petroleumot felszínre hozni. A telep telefon hálózattal és villamos világítással van ellátva.

— **A meteorológiai észlelések** alapján összeállított átlagkimutatás.

Október hó	Hőség		A levegő nedvessége		Szél		Esző	
	nap	fok	nap	%	nap	iránya	nap	mm.
1—31-ig legelősebb vagy legmagyobb	6	20,6	26	100	27	SE	11	56
1—31-ig legkisebb vagy legyengébb	29	8,6	30	49	15	W	9	1,8

Piaci árak.

Muraszombat, 1885. okt. hó 31. Buza 100 kilója 6,50, 6,80. Rozs 5,50, 5,80. Zab 5,50 6,20. Árpa 5,—, 5,50. Tengeri 6,40, 6,60. Köles 5,—, 5,50. — **Budapesti árak:** Buza 100 kilója 7,—, 7,40. Rozs 5,80, 6,—. Zab 5,75, 6,05. Árpa 5,—, 5,75. Tengeri 5,50, 5,80. Köles 5,50, 6,—

Szerkesztői közönetek.

Több fordítónak. Kérjük a beküldött cikkek mielőbbi fordítását. — **Onkai,** a nőgyógyász, — ne felejtkezze meg a kötött szerződésről.

Kivonat a „Muraszombati dal- és zene-egylet” alapszabályaiból.

(Vége.)

11. §. A tagok négyfélék: a) alapító, b) rendes, c) gyakorló, d) tisztelőbeli tagok, 12. §. Minden egyleti tagnak jogában áll: a) a gyakorló próbákon megjelenni, és azokra családja tagjait vagy vendégeit bevezetni; b) az ének-iskolában ingyen taníttatni; c) az egylet közgyűlésein tanácskozási és szavazati joggal bír, választó és választható; d) az egylet színesainak a választmány által való megvizsgálataért bármikor kívánhatja; e) az egylet javára rendezendő hangversenyeken saját személye után a díjakat felvétel.

13. §. A gyakorló dalárkért vagy zeneészték működni kívánó tag bármelyik karmestert jelentkezik, kik nevét jegyzékbe vezeti, s azt valamint a gyakorló tagok létszámában beállított változásokat, meggyedevénként a választmányak bejelenti. Aki gyakorló dalár vagy zeneészték jelentkezik, a visszamondásig a gyakorló órákon, próbákon, nyilvános előadásokon és hangversenyeken pontosan megjelenni, vagy akadályoztatása esetén ezt a tanítónak bejelenteni, s általában a tanítást, valamint gyakorló és nyilvános fellépési ügyrend megtartani köteles, magában értevére, amennyire nyilvános hangversenyben működik saját személye után felvételt nem fizet.

14. §. Az alapító tagok két részre osztának: a) azok, kik 10 frt alaptőkét egyszer s mindenkorra, b) kik 6 évi évenkénti 2 frtot negyedévi részletekben s így összesen 12 frtot fizetnek le.

15. §. A rendes tagok három évre kötelezik magukat évi, negyedévenként 25 koral előre fizetendő 1 frt díj mellett.

16. §. Tiszteletbeli tagokul a közgyűlés által oly egyének vehetnek fel, kik az egyletnek kiváló előnyére működtek.

17. §. Minden egyleti tagnak az alapszabályok egy példánya, ugy az egyletbe való felvételt igazolóan az ének- és tükör által adott felvételi jegy adatik ki.

18. §. A tagsági díjak befizetésének elmulasztása esetén, azok behajtása iránt a választmány ügyvéde után intézkedik.

19. §. A működő dalár- vagy zenekarba egy tag kívánalmára a választmány, a karmesterek meghallgatása mellett a 9-ik §-ban foglalt kellekkel bíró műkedvelő-dalárokat is minden di nélkül felvehet, kik azonban egyleti tagokul csak akkor tekintendők és a 12. §-ban ködült jogokkal csak az esetben ruházhatnak fel, ha a közgyűlés megelőzőleg legalább is tíz évi mint gyakorló tagok működtek.

A t-egség megszűnté.

21. §. A tagság általában megszűnik a tag halála által; különösen pedig a rendes tagokra nézve: a) a kötelek 3 év elteltével, b) kizárás által. Kizárható pedig: titkos szavazat után a választmány által, ha felváltó lejárt járulékat a választmány ketszeri megintése dacára sem fizeti be; 2. a közgyűlés által az esetben, ha az egyleti alap- és ügyrendszabályok ellen ismételt nagyobb káros esete forog fenn és ha a tag közönséges büntet miatt elítélte vagy általában botránys magaviselete által az egyleti tagságra magát érdemtelenné tette.

Egyvétel.

22. §. Az egylet ügyei vezetendők: 1. a közgyűlés, 2. az igazgató-választmány által, melyek s tisztviselő, a. m. a) elnök, b) alelnök, c) tükör, d) pénztárnok, e) karmester, f) segédkarmester, g) ügyvéd, h) szatórnok és a 6 választmányi és 2 pottag képzeli.

Közgyűlés.

24. §. Az egyleti év a naptári évvel kezdődik és végződik; valamint a hónapokra nézve is a naptári számítás állapítatik meg; a tagsági járulékok ellenben negyedévenként számítandók.

Nyílttér.*)

Muraszombattól Őri-Szt.-Péter, Csáky és Körmen felé vezető országút mellett **Tótlak** községben egy jó karban levő **koresma 15 hold birtokkal** vagy a nélkül is kedvező feltételek mellett haszonbérbe, esetleg örökre is eladatik. Bővebb felvilágosítást Vucsak Sándor falkőzei tanítónál nyerhetni.

„Noch nie dagewesen“
Ermög. Lesestoff! Spannende Lectür!
Fünf Prämie per Woche für Prämie
Roman- und Novellenzeitung.

XI. Jahrgang, October-December
Jede Woche eine Nummer von
18 grossen Quartseiten,
einz. bedruckt, mit 1600 Text.
— ca. 1400 Druckzeilen.
3 grosse spannende sensationelle Romane in 3 Novellen!
Man lese und schreibe!
Probenummer durch jede Buchhandlung oder direct.
Preis per Nummer 2 Pf., per Quartal 6 Pf.
165 Pf. für's Vierteljahr 65 Pf. !
Zu bestellen bei jedem Briefträger und Zeitungsbes.
Zu beziehen durch jede Postanstalt und Buchhandlung.
Die h. Hefte aller Romanzeilungen.
Verlag von E. JENSEN & CO., Hamburg, 18. Görtzstrasse.

*) E rovat alatt közzételtek nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti-naptár

1885. évi november hó 1-től november hó 7-ik napjáig.

Hét napjai	Katholikus és protestáns naptár	Időjárás	Hold fénycváltásai
Vasárnap	1 D23 Mindz.	töbnyire változó,	Ujhold 6-án 10 óra 19 perczkor este.
Hétfő	2 Halottak eml.	nedves, ködös és	
Kedd	3 Victor	hideg napok	
Szerda	4 Bor. Károly	Ujhold 10 ó. 19 percz este.	
Csütörtök	5 Imre hercz.		
Péntek	6 Lénárd		
Szombat	7 Engelbert p.		

Felölös szerkesztő: **Takács R. István.**

Értekezletmi napokként d. e. 10—11-ig.

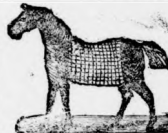
Kiadó-laptulajdonos: **Grünbaum Márk.**

Hirdetések.

A 87 év óta fenálló
es. kir. szabad.

takaró- és pokrócz-gyár
ezelőtt Lichtenauer özvegye és fia

kereskedése küll a bécsi raktára által

LÓ-TAKARÓKAT

190 cm. hosszúság, 130 cm. szélesség- és megsemmisíthetlen minőségben, — sőtét alaphan és élénk színezettel

darabja 1 frt. 65 kr.

a csomagolást beszámítva, tehát költségmentes.

(3—4)

Csakis nagy tömegben készítés és óriási elárúsítás folytán vagyunk azon helyzetben, ezen **lótakarókat** ily kitűnő minőségben és ily rendkívül olcsó áron eladhatni. — Szétküldések utánvét mellett. — Nemtetsző áru készségesen visszavetetik.

A czim pontosan kiírandó:

Főraktár Silberstern, Bécs, I. Rothentharmstrasse 14.

Mária-czelli gyomorcsépppek,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmi ellen, és fellümlatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, roz szaga kellet, szelek, savanyu felbőfűzés, kolika, gyomorlurut, gyomor-égés, hurgyá-képződés, felsárgas nyalka-képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörög, székszorulat, a gyomornak talerheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, gyngyintlen arany-eres bántalmak ellen.

Egy üvege árá használati utasítással együtt 35 kr.

Központi szétküldési raktár ugyban és kiesnyben:

BRADY KÁROLY

„az őrangyalhoz“ ezimzett gyógyszerárban **Kremzierben,** Morvaországban.
Kapható Muraszombaton: **BOLCS BELA** gyogyszerárban a „Magyar Koronához“, valamint az ország minden gyogyszerárban. (45. 52—24)